

AGENDA LOCALĂ DE BUSINESS 2022-2026

PENTRU REGIUNEA UNGHENI

Introducere

Agenda Locală de Business 2022-2026 pentru regiunea Ungheni (ALB) este elaborată în cadrul Platformei de Dialog Public-Privat, dezvoltate cu suportul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”.

ALB are drept scop să contribuie la îmbunătățirea mediului de afaceri și mediului investițional la nivel regional prin realizarea unor măsuri și programe de suport în afaceri, atragerea investițiilor, sporirea transparenței în dialog cu autoritățile publice locale.

Elaborarea ALB a fost un process participativ, cu implicarea părților interesate – sectorul public și cel privat, societate civilă, partenerii de dezvoltare, facilitat de către filiala Ungheni a Camerei de Comerț și Industrie.

Documentul cuprinde un set de propuneri, înaintate și discutate în cadrul Platformei de Dialog Public-Privat, care este un organ consultativ creat în scopul consolidării parteneriatului dintre sectorul privat și autoritățile publice locale în vederea îmbunătățirii mediului de afaceri, a climatului investițional și sporirii transparenței procesului decizional la nivel local.

La elaborarea ALB au fost luate în considerare rezultatele analizei situației economico-sociale, a climatului investițional și deficiențelor pentru dezvoltarea afacerilor în regiune.

ALB cuprinde 5 obiective specifice:

1. Consolidarea dialogului public-privat la nivel local
2. Susținerea mediului de afaceri prin dezvoltarea serviciilor de consultanță și formarea antreprenorială la nivel local
3. Dezvoltarea sectorului agroindustrial
4. Dezvoltarea sectorului industrial
5. Promovarea conceptului de specializare inteligenta la nivel de regiune

Pentru realizarea obiectivului specific sunt identificate principalele activități ce necesită a fi întreprinse în domeniile respective, însoțite cu indicatorii de performanță.

Situația actuală și domenii prioritare

Regiunea Ungheni este amplasată în regiunea de centru a țării și are o populație stabilă de 116,7 mii persoane, din care 52% sunt femei, iar 64,8% locuiesc în zonele rurale.

Analiza valorii absolute a indicatorilor cheie ai dezvoltării antreprenoriale în regiunea Ungheni de asemenea denotă impactul negativ al efectelor cauzate de situația pandemică COVID-19 declanșată arată o creștere în anul 2020 față de 2019 (Figura 3). Astfel, numărul întreprinderilor a crescut în anul 2020 față de anul 2019 cu doar 1,2% sau 13 unități, pe când numărul mediu de angajați s-a redus cu 1,5% sau 158 persoane, iar cifra de afaceri cu 3,9% sau 197 milioane lei.

Sectoarele cu cea mai mare pondere în activitatea economică a regiunii pe parcursul anului 2020 sunt **industria prelucrătoare** (ponderea numărului de întreprinderi constituie 10,5%, a numărului mediu de angajați - 38,7% și a cifrei de afaceri – 49,1%), comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (ponderea numărului de întreprinderi constituie 38,9%, a numărului mediu de angajați – 17,2% și a cifrei de afaceri – 29,2%), agricultura (ponderea numărului de întreprinderi constituie 13,2%, a numărului mediu de angajați –11,8% și a cifrei de afaceri – 7,4%), și construcții (ponderea numărului de întreprinderi constituie 5,3%, a numărului mediu de angajați – 3,7% și a cifrei de afaceri – 4%).

Valoarea producției industriale fabricate pe Regiunea Ungheni în anul 2020 a înregistrat o diminuare față de anul 2019 cu 2,1% și a constituit 2 443 mil. lei

Analiza potențialului economic și de inovare a regiunii este axată pe identificarea avantajelor comparative ale acestora în raport cu nivelul național, utilizând următorii indicatori: potențial economic și potențial de inovare.

Cartografierea potențialului economic al regiunii Ungheni a identificat drept domenii generale cu potențial economic care reprezintă un interes sporit și o pondere mare din totalul locurilor de muncă:

- Agricultură și procesarea alimentelor
- Textile, confecții, încălțăminte și articole din piele (TAFL)
- Managementul deșeurilor
- Energie

Aceste grupuri generale, identificate coincid cu sectoarele economice strategice identificate în documentele de politici naționale.

De asemenea, mai multe industrii au fost identificate ca având un potențial economic emergent și anume:

- Textile, confecții, încălțăminte și articole din piele (TAFL)
- Tehnologia Informației și Comunicații (TIC)
- Energie -Producția gazelor; distribuția combustibililor gazoși prin conducte
- Managementul deșeurilor
- Industrii creative printre care activități ale agențiilor turistice și ale tur-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică.

Industria cu potențial de inovare care reprezintă interes în contextul specializării inteligente sunt:

- Extracția pietrei, nisipului și argilei
- Tipărire (imprimare) și activități de servicii conexe

Din acestea, nici o industrie nu a fost confirmată cu potențial economic.

Totodată, se recomandă acordarea atenției sporite sectoarelor cu potențial economic, care reprezintă o pondere mare din totalul locurilor de muncă:

Agricultură și procesarea alimentelor și anume:

- Creșterea animalelor
- Silvicultură și exploatare forestieră

Textile, confecții, încălțăminte și articole din piele (TAFL) și anume:

- Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile
- Fabricarea altor articole textile
- Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor
- Fabricarea încălțăminte

Managementul deșeurilor și anume:

- Captarea, tratarea și distribuția apei

- Tratarea și eliminarea deșeurilor

Domeniul **Energie**, care este marcat de producția gazelor; distribuția combustibililor gazoși prin conducte.

Evaluarea implementării ALB

Monitorizarea implementării ALB are ca scop evaluare gradului de realizare a activităților planificate, a impactului acestora asupra atingerii obiectului general, cel de îmbunătățirea mediului de afaceri și mediului investițional la nivel regional.

Evaluarea implementării ALB se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță.

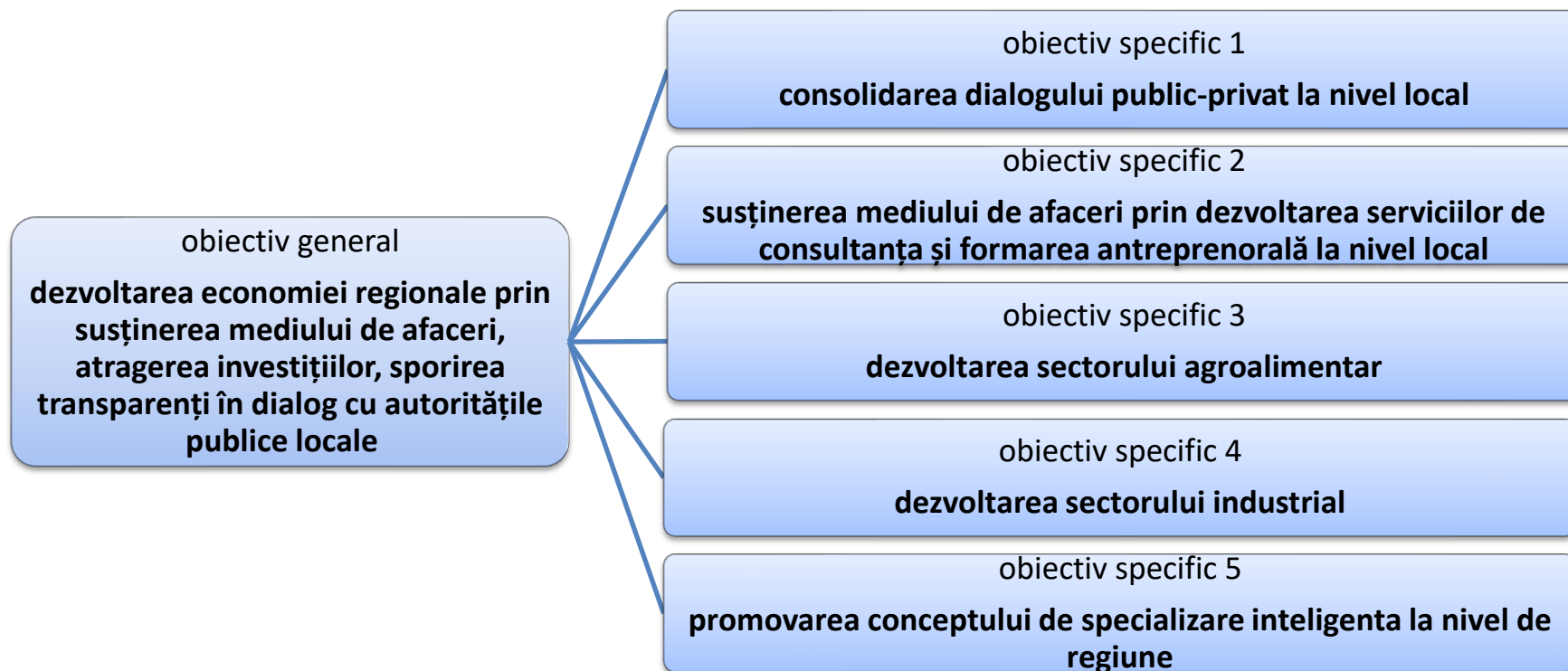
Cît elaborarea atît și monitorizarea implementării ALB este un proces participativ, cu implicarea comunității de afaceri locale în tot procesul de evaluare. De asemenea, este important să se asigure participarea activă a autorităților publice locale, care, în virtutea legislației, au o gamă largă de competențe relevante.

Astfel, procesele de evaluare vor fi realizate în cadrul Platformei de dialog public-privat, care reunește toate părțile interesate, ceea ce reprezintă unul dintre factorii principali ai succesului ALB.

Rezultatele constatate vor servi, de asemenea, ca bază pentru potențiala revizuire, completare sau ajustare a ALB în corelare cu situația actuală și progrese înregistrate.

Exercițiu de evaluare urmează a fi realizat semestrial.

În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a ALB informația relevantă, va fi publicată pe pagina web a Filialei Ungheni CCI.

Obiectiv special	Direcții de acțiuni prioritare	Indicator de progres
1.Consolidarea dialogului public-privat la nivel local	1.1. Atragerea sectorului privat în activitatea Platformei de dialog public-privat 1.2. Promovarea rolului Platformei de dialog public-privat prin campanii de comunicare 1.3. Desfășurarea sondajului anual în rândul mediului de afaceri și autoritățile publice locale privind evoluția mediului de afaceri în regiune. 1.4. Consolidarea capacităților a Secretariatului Platformei (filiala CCI). 1.5. Dezvoltarea colaborării cu structurile similare din alte regiuni (alte filiale CCI și țări). 1.6. Digitalizarea activității Platformei de dialog public-privat prin crearea modului pe sisteme informaționale CCI (registrul	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de participanți ai Platformei de dialog public-privat. - Campania de informare implementată - Îmbunătățirea percepției businessului despre mediul de afaceri în regiune și calitatea serviciilor autorităților locale. - Nr. de evenimente organizate pentru consultarea și nr. propuneri acceptate pentru îmbunătățirea businessului - Numărul persoanelor instruite din cadrul secretariatului platformei - Termenii de referință pentru digitalizarea platformei elaborate și surse de finanțare identificate. Modul online implementat și funcțional.

2.Suștinerea mediului de afaceri prin dezvoltarea serviciilor de consultanță și formarea antreprenorială la nivel local	membrilor CCI)	
	2.1. Dezvoltarea serviciilor de consultanță în cadrul Secretariatului platformei (în special, accesarea fondurilor, acordarea suportului documentar în procesul aplicării, dezvoltarea parteneriatelor la nivel național și internațional, accesare piețelor etc).	- Servicii de consultanță în afaceri accesibile la nivel regional - Informația despre oportunitățile de faceri și proiecte investiționale publicată pe pagina web a Platformei.
	2.2. Informare participanților Platformei despre proiecte de investiții și oportunitățile de dezvoltare a afacerilor.	- Nr persoanelor instruite și evenimentelor organizate
	2.3. Identificarea necesităților de instruire a mediului de afaceri și organizarea sesiunilor de formare antreprenorială.	- Forțai de munca disponibilă
	2.4. Organizarea de tirguri a locurilor de munca și evenimentelor de orientarea profesionala a tinerilor.	- Nr. evenimentelor de promovare a producătorilor organizate
	2.5. Organizarea evenimentelor de schimb de experiența dintre antreprenori la nivel național și regional.	- Business HUB pentru tinerii antreprenori dezvoltat.
	2.6. Dezvoltarea unui Business HUB pentru tinerii antreprenori și ghidarea tinerilor in afaceri	- Nr de evenimente/participanți de promovare a producătorilor locali.
	2.7. Promovarea producatorilor locali prin organizarea participării la expozitii si tirguri in afara RM.	

3. Dezvoltarea sectorului agroindustrial	<p>3.1. Asigurarea accesului la apa din râul PRUT pentru irigare prin</p> <p>a) Identificarea traseelor existente, reabilitarea stațiilor de captare/pompare și a bazinelor existente.</p> <p>b) Construcția traseelor noi cu o capacitate mai mare.</p>	<p>- Accesul la apa din râul PRUT pentru irigare asigurat</p>
	<p>3.2. Dezvoltarea infrastructurii și a punctelor de prelucrare și pastrare a cerealelor prin:</p> <p>a) Construcția punctelor de prelucrare și pastrare a cerealelor.</p> <p>b) Identificarea resurselor pentru înființarea unei întreprinderi de procesare a cerealelor (moară).</p> <p>c) Elaborarea de planurilor de afaceri și proiectelor tehnice pentru construcția de elevatoare pentru micii producători</p> <p>d) Identificarea unui teren cu acces la linie de tip EU.</p> <p>e) Inițierea negocierilor cu CFM referitor la construcția și funcționarea unui HUB de cereale</p>	<p>- Infrastructura și punctele de prelucrare și pastrare a cerealelor modernizată</p> <p>- Acces la calea ferată de tip European pentru exportul direct al cerealelor asigurat.</p> <p>-</p>
	<p>3.3. Promovarea producătorilor locali, inclusiv prin utilizarea brandului regiunii prin</p> <p>a) Construcția unui centru multifuncțional în mun. Ungheni pentru organizarea de târguri și expoziții</p> <p>b) Organizarea târgurilor și expozițiilor cu vânzare cu caracter permanent</p>	<p>- Centrul multifuncțional dezvoltat</p> <p>- Nr de expoziții organizate/Nr de participanți</p>
	<p>3.4. Reabilitarea unicii fabrici existente de prelucrare a fructelor și legumelor din s. Parlita</p>	<p>- Infrastructura de prelucrare a legumelor și fructelor dezvoltată</p>

	3.5. Relansarea proiectului de înființare a stațiilor eoliene în c. Buciumeni	- Surse de finanțare identificate
	3.6. Crearea punctelor de colectare a laptelui de la micii fermieri (mai ales în zona Cula)	- Procesul de achiziția laptelui de la micii fermieri implementat
4. Dezvoltarea sectorului industrial	4.1. Modernizarea infrastructurii în ZEL Ungheni Business prin a) Modernizarea utilitatilor b) Extinderea utilitatilor pentru alte sectoare c) Extinderea și reabilitarea arterei principale din ZEL d) Identificarea suprafețelor și locațiilor noi pentru extinderea ZEL	- Investițiile pentru modernizarea ZEL identificate - Infrastructura ZEL Ungheni Business modernizată și extinsă
	4.2. Inventarierea spațiilor nevalorificate din zonele rurale.	- Lista spațiilor identificată
	4.3. Elaborarea portofoliilor investiționale în zonele rurale	- Nr proiectelor investiționale elaborate.
	4.4. Extinderea spațiului pentru staționarea unităților de transport (TIR)	- Surse de finanțare identificate - Capacitatea zonelor de staționare extinsă.
	4.5. Valorificarea oportunităților de utilizare a energiei regenerabile prin a) Identificarea fondurilor pentru investiții în infrastructura energetică b) Identificarea resurselor energetice din surse regenerabile c) Subvenționarea întreprinderilor care implementează	- Acces la resurse energetice asigurat - Program de subvenționare elaborat și implementat, nr de beneficiari.

5. Promovarea conceptului de specializare inteligenta la nivel de regiune	proiecte de eficienta energetica 5.1. Participare la procesul de descoperire antreprenorială și elaborarea Strategiei de specializare inteligentă a regiunii Cahul 5.2. Identificarea necesităților pentru asistența externă în vederea promovării conceptului de specializare intelegentă 5.3. Participare la elaborare a foii de parcurs pentru atragerea investițiilor în regiune	<ul style="list-style-type: none"> - Proiecte de asistență elaborate - Proiecte de Strategie și foaie de parcurs elaborate
--	---	---